

[Anne Grete Holmsgård]

tilfældighed, det er udtryk for en tankegang, som i mine øjne er enøjet og ensporet, og som er meget snæver og meget traditionel over for produktionen og over for produktionssektoren, og som overfører denne indsnævrelse, når det handler om ny teknologi. Den røde tråd i det er, at der er et teknologisk tog, der kører, og det handler om, at det skal vi alle sammen – ikke bare dem, der sidder herinde i salen, så kunne man da leve med det, men alle de, der lever uden for – med på, og det skal vi med på nu, for ellers er det kørt. Det er meget den samme tankegang og den samme argumentation, man bruger i sikkerhedspolitik. Det er nu, vi skal have højteknologiske våben, ellers kommer vi for sent, så er vi kørt agterud.

Jeg vil godt med det samme sige, at den tankegang er jeg uendelig uenig i. Jeg er meget uenig i den, og jeg synes, det er meget beklageligt, hvis man på grund af en så spinkele diskussion her kommer til at tage stilling til at bevilge et beløb, der er så stort som 1½ mia kr., til et teknologisk udviklingsprogram – et erhvervsfremmeprogram, som det jo i virkeligheden er – uden at man har gjort sig nogen som helst overvejelser over, hvad det er for nogle konsekvenser, det vil give på samfundsmæssigt plan.

Når jeg siger det, har jeg ikke taget stilling til, om den nye teknologi er god, eller om den er dårlig, men det har redegørelsen heller ikke. Den har ikke taget stilling til produkterne, den har ikke taget stilling til systemerne, men den tror på, at det her er lykken; det vil nok øge konkurrenceevnen, og så rækker fantasien ikke længere end til at konkludere, at det i sig selv er godt.

For mig at se er det, der i langt højere grad er brug for end at bevilge 1½ mia kr. til reel erhvervsstøtte, at man bevilger penge til at få en samfundsmæssig vurdering af konsekvenserne af den nye teknologi. Jeg er godt klar over, at der – det er vist punkt 6 i teknologirådets udspil – foreligger en bevilling på 5 mill. kr. om året til at vurdere de samfundsmæssige konsekvenser. Dels synes jeg måske, det er for lidt, men det kan endda være; det vigtigste er faktisk, at jeg synes, det var det trin, man skulle tage først. Ellers famler man i blinde, så aner man i realiteten ikke, hvad det er, man gør. Man har overhovedet ikke styr på udviklingen. Man har ikke

styr på, hvad det vil betyde for beskæftigelsen.

Jeg hørte, at den konservative ordfører på et tidligere tidspunkt sagde, at den nye teknologi ikke fjerner arbejdspladser, se engang på banksektoren: inden man indførte EDB, havde man ca. 10.000 ansatte, nu har man ca. 30.000 ansatte. Jeg mener, det er et meget overfladisk argument, for det, der er sket i den samme periode, er to ting: for det første er det meget sparsomt, hvad man har indført af EDB, for det andet er kreditmarkedet udvidet ganske fantastisk gennem udvidede låneordninger samt gennem det, at bankerne har fået en rådgiverstatus, som de slet ikke havde for 10 år siden. Nu er de ikke bare rådgivere for virksomheder, nu er de også rådgivere for ganske almindelige mennesker, som ikke kan overskue deres økonomi. Det er jo realiteterne. Hvis man snakker med folk i bank- og sparekassesektoren, så ved de også godt, at det faktisk er nu, at den nye teknologi virkelig får beskæftigelsesmæssige konsekvenser, det er nu og fremover.

I øvrigt kan man også læse en hel del om det i en enkelt statslig publikation, nemlig i en af de delrapporter, der blev udgivet af planstyrelsen sidste år: den, der handler om teknologi og beskæftigelse, og som har forsøgt at vurdere det ud fra udenlandske undersøgelser, for der foreligger jo ikke nogen danske.

Der tages i redegørelsen heller ikke stilling til – ja, spørgsmålet opregnes overhovedet ikke – hvad det betyder for det enkelte menneske eller for det enkelte menneskes mulighed for at få indsigt. Det er vel gammeltkendt, at forudsætningerne for, at det enkelte menneske kan have reel indflydelse, er, at han eller hun har indsigt og viden, er i stand til reelt at overskue den proces, som man skal beslutte om; ellers kan man ikke tale om nogen form for reelt demokrati.

Der er heller ingen overvejelser om, hvordan det vil påvirke forholdet mellem arbejde og fritid. Ja, i en enkelt sætning nævnes distancearbejdet, men så går man hurtigt videre.

Der er heller ingen overvejelser om, hvorvidt det vil øge samfundets sårbarhed. Vil det øge produktionens sårbarhed? Vil det øge distributionens sårbarhed, kommunikationens sårbarhed? Eller vil det gøre det modsatte? Man gør sig ikke engang de overvejel-